

DRU

ภาคผนวก

UNCITRAL Conciliation Rules 1980

Article 1 APPLICATION OF THE RULES

- (1) These Rules apply to conciliation of disputes arising out of or relating to a contractual or other legal relationship where the parties seeking an amicable settlement of their dispute have agreed that the UNCITRAL Conciliation Rules apply.
- (2) The parties may agree to exclude or vary any of these Rules at any time.
- (3) Where any of these Rules is in conflict with a provision of law from which the parties cannot derogate, that provision prevails.

Article 2 COMMENCEMENT OF CONCILIATION PROCEEDINGS

- (1) The party initiating conciliation sends to the other party a written invitation to conciliate under these Rules, briefly identifying the subject of the dispute.
- (2) Conciliation proceedings commence when the other party accepts the invitation to conciliate. If the acceptance is made orally, it is advisable that it be confirmed in writing.
- (3) If the other party rejects the invitation. There will be no conciliation proceedings.
- (4) If the party initiating conciliation does not receive a reply within thirty days from the date on which he sends the invitation, or within such other period of time as specified in the invitation, he may elect to treat this as a rejection of the invitation to conciliate. If he so elects, he informs the other party accordingly.

Article 3 NUMBER OF CONCILIATORS

There shall be one conciliator unless the parties agree that there shall be two or three conciliators. Where there is more than one conciliator, they ought, as a general rule, to act jointly.

Article 4 APPOINTMENT OF CONCILIATORS

- (1) (a) In conciliation proceedings with one conciliator, the parties shall endeavour to reach agreement on the name of a sole conciliator;

- (b) In conciliation proceedings with two conciliators, each party appoints one conciliator;
 - (c) In conciliation proceedings with three conciliators, each party appoints one conciliator. The parties shall endeavour to reach agreement on the name of the third conciliator.
- (2) Parties may enlist the assistance of an appropriate institution or person in connexion with the appointment of conciliators. In particular,
- (a) A party may request such an institution or person to recommend the names of suitable individuals to act as conciliator; or
 - (b) The parties may agree that the appointment of one or more conciliators be made directly by such an institution or person.

In recommending or appointing individuals to act as conciliator. The institution or person shall have regard to such considerations as are likely to secure the appointment of an independent and impartial conciliator and, with respect to a sole or third conciliator, shall take into account the advisability of appointing a conciliator of a nationality other than the nationalities of the parties.

Article 5 SUBMISSION OF STATEMENTS TO CONCILIATOR

- (1) The conciliator,¹ upon his appointment, requests each party to submit to him a brief written statement describing the general nature of the dispute and the points at issue. Each party sends a copy of his statement to the other party.
- (2) The conciliator may request each party to submit to him a further written statement of his position and the facts and grounds in support thereof, supplemented by any documents and other evidence that such party deems appropriate. The party sends a copy of his statement to the other party.
- (3) At any stage of the conciliation proceedings the conciliator may request a party to submit to him such additional information as he deems appropriate.

¹ In this and all following articles, the term “conciliator” applies to a sole conciliator, two or three conciliators, as the case may be.

Article 6 REPRESENTATION AND ASSISTANCE

The parties may be represented or assisted by persons of their choice. The names and addresses of such persons are to be communicated in writing to the other party and to the conciliator; such communication is to specify whether the appointment is made for purposes of representation or of assistance.

Article 7 ROLE OF CONCILIATOR

- (1) The conciliator assists the parties in an independent and impartial manner in their attempt to reach an amicable settlement of their dispute.
- (2) The conciliator will be guided by principles of objectivity, fairness and justice, giving consideration to, among other things, the rights and obligations of the parties, the usages of the trade concerned and the circumstances surrounding the dispute, including any previous business practices between the parties.
- (3) The conciliator may conduct the conciliation proceedings in such a manner as he considers appropriate, taking into account the circumstances of the case, the wishes the parties may express, including any request by a party that the conciliator hear oral statements, and the need for a speedy settlement of the dispute.
- (4) The conciliator may, at any stage of the conciliation proceedings, make proposals for a settlement of the dispute. Such proposals need not be on writing and need not be accompanied by a statement of the reasons therefor.

Article 8 ADMINISTRATIVE ASSISTANCE

In order to facilitate the conduct of the conciliation proceedings. The parties, or the conciliator with the consent of the parties, may arrange for administrative assistance by a suitable institution or person.

Article 9 COMMUNICATION BETWEEN CONCILIATOR AND PARTIES

- (1) The conciliator may invite the parties to meet with him or may communicate with them orally or in writing. He may meet or communicate with the parties together or with each of them, separately.

- (2) Unless the parties have agreed upon the place where meetings with the conciliator are to be held, such place will be determined by the conciliator, after consultation with the parties, having regard to the circumstances of the conciliation proceedings.

Article 10 DISCLOSURE OF INFORMATION

When the conciliator receives factual information concerning the dispute from a party, he discloses the substance of that information to the other party in order that the other party may have the opportunity to present any explanation which he considers appropriate. However, when a party gives any information to the conciliator subject to a specific condition that it be kept confidential, the conciliator does not disclose that information to the other party.

Article 11 CO-OPERATION OF PARTIES WITH CONCILIATOR

The parties will in good faith co-operate with the conciliator and, in particular, will endeavour to comply with requests by the conciliator to submit written materials, provide evidence and attend meetings.

Article 12 SUGGESTIONS BY PARTIES FOR SETTLEMENT OF DISPUTE

Each party may, on his own initiative or at the invitation of the conciliator, submit to the conciliator suggestions for the settlement of the dispute.

Article 13 SETTLEMENT AGREEMENT

- (1) When it appears to the conciliator that there exist elements of a settlement which would be acceptable to the parties, he formulates the terms of a possible settlement and submits them to the parties for their observations. After receiving the observations of the parties, the conciliator may reformulate the terms of a possible settlement in the light of such observations.

- (2) If the parties reach agreement on a settlement of the dispute, they draw up and sign a written settlement agreement.² If requested by the parties, the conciliator draws up, or assists the parties in drawing up, the settlement agreement.
- (3) The parties by signing the settlement agreement put an end of the dispute and are bound by the agreement.

Article 14 CONFIDENTIALITY

The Conciliator and the parties must keep confidential all matters relating to the conciliation proceedings. Confidentiality extends also the settlement agreement, except where its disclosure is necessary for purposes of implementation and enforcement.

Article 15 TERMINATION OF CONCILIATION PROCEEDINGS

The conciliation proceedings are terminated :

- (a) By the signing of the settlement agreement by the parties, on the date of the agreement; or
- (b) By a written declaration of the conciliator, after consultation with the parties, to the effect that further efforts at conciliation are no longer justified, on the date of the declaration; or
- (c) By a written declaration of the parties addressed to the conciliator to the effect that the conciliation proceedings are terminated, on the date of the declaration; or
- (d) By a written declaration of a party to the other party and the conciliator, of appointed, to the effect that the conciliation proceedings are terminated, on the date of the declaration.

² The parties may wish to consider including on the settlement agreement a clause that any dispute arising out of or relating to the settlement agreement shall be submitted to arbitration.

Article 16 RESORT TO ARBITRAL OR JUDICIAL PROCEEDINGS

The parties undertake not to initiate, during the conciliation proceedings, any arbitral or judicial proceedings in respect of a dispute that is the subject of the conciliation proceedings, except that a party may initiate arbitral or judicial proceedings where, in his opinion, such proceedings are necessary for preserving his rights.

Article 17 COSTS

- (1) Upon termination of the conciliation proceedings, the conciliator fixes the costs of the conciliation and gives written notice thereof to the parties. The term “costs” includes only:
 - (a) The fee of the conciliation which shall be reasonable in amount;
 - (b) The travel and other expenses of the conciliator;
 - (c) The travel and other expenses of witnesses requested by the conciliator with the consent of the parties;
 - (d) The cost of any expert advice requested by the conciliator with the consent of the parties;
 - (e) The cost of any assistance provided pursuant to articles 4, paragraph (2)(b), and 8 of these Rules.
- (2) The costs, as defined above, are borne equally by the parties unless the settlement agreement provides for a different apportionment. All other expenses incurred by a party are borne by that party.

Article 18 DEPOSITS

- (1) The conciliator, upon his appointment, may request each party to deposit an equal amount as an advance for the costs referred to in article 17, paragraph (1) which he expects will be incurred.
- (2) During the course of the conciliation proceedings the conciliator may request supplementary deposits in an equal amount from each party.
- (3) If the required deposits under paragraphs (1) and (2) of this article are not paid in full by both parties within thirty days, the conciliator may suspend the proceedings

or may make a written declaration of termination to the parties, effective on the date of that declaration.

- (4) Upon termination of the conciliation proceedings, the conciliator renders an accounting to the parties of the deposits received and returns any unexpended balance to the parties.

Article 19 ROLE OF CONCILIATOR IN OTHER PROCEEDINGS

The parties and the conciliator undertake that the conciliator will not act as an arbitrator or as a representative or counsel of a party in any arbitral or judicial proceedings in respect of a dispute that is the subject of the conciliation proceedings. The parties also undertake that they will not present the conciliator as a witness in any such proceedings.

Article 20 ADMISSIBILITY OF EVIDENCE IN OTHER PROCEEDINGS

The parties undertake not to rely on or introduce as evidence in arbitral or judicial proceedings, whether or not such proceedings relate to the dispute that is the subject of the conciliation proceedings;

- (a) Views expressed or suggestions made by the other party in respect of a possible settlement of the dispute;
- (b) Admissions made by the other party in the course of the conciliation proceedings;
- (c) Proposals made by the conciliator;
- (d) The fact that the other party had indicated his willingness to accept a proposal for settlement made by the conciliator.

MODEL CONCILIATION CLAUSE

Where, in the event of a dispute arising out of or relating to this contract, the parties wish to seek an amicable settlement of that dispute by conciliation, the conciliation shall take place in accordance with the UNCITRAL Conciliation Rules as at present in force.

(The parties may agree on other conciliation clauses.)

**ข้อบังคับ ด้วยการไต่ถามข้อพิพาท ของคณะกรรมการการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่ง
สหประชาชาติ ค.ศ. 1980**

บทเฉพาะกาล

มาตรา 1 (1) ข้อบังคับนี้ใช้ในการไต่ถามข้อพิพาทที่เกิดขึ้นหรือจากสัญญา หรือนิติสัมพันธ์
อื่น เมื่อคู่พิพาทต้องการจะระงับข้อพิพาท โดยรักษามิตรภาพอันดี
(2) คู่พิพาทอาจตกลงกันจำกัด หรือเปลี่ยนแปลงกฎได้ในเวลาใดๆ
(3) กรณีที่ข้อบังคับนี้ขัดกับบทบัญญัติของกฎหมายที่เป็นคุณกับคู่พิพาทให้ถือ
ตามบทบัญญัตินั้น

การเริ่มต้นการไต่ถามข้อพิพาท

มาตรา 2 (1) คู่พิพาทเริ่มการไต่ถามข้อพิพาทโดยส่งคำเชิญเป็นลายลักษณ์อักษรอันอยู่ใน
บังคับของข้อบังคับแก่คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่ง โดยสรุปสาระของข้อพิพาท
(2) กระบวนการไต่ถามข้อพิพาท เริ่มต้นเมื่อคู่พิพาทอีกฝ่ายได้รับคำเชิญให้
ไต่ถามข้อพิพาท กรณีตอบรับด้วยปากเปล่า หากเห็นสมควรอาจให้ยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษร
(3) หากคู่พิพาทปฏิเสธการเชิญชวน ไม่อาจมีกระบวนการไต่ถามข้อพิพาท
(4) ถ้าคู่พิพาทผู้เชิญไม่ได้รับคำตอบใน 30 วัน นับแต่วันส่งคำเชิญ หรือ
พฤติการณ์พิเศษ ผู้นั้นมีสิทธิเลือกที่จะปฏิบัติเช่นการตอบปฏิเสธ หากเลือกเช่นนั้นให้ผู้เลือกแจ้ง
ให้คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งทราบ

จำนวนผู้ไต่ถามข้อพิพาท

มาตรา 3 ให้มีผู้ไต่ถามข้อพิพาทหนึ่งคน เว้นแต่ คู่พิพาทตกลงให้มีผู้ไต่ถามข้อพิพาท
สองหรือสามคน กรณีมีผู้ไต่ถามข้อพิพาทหนึ่งคนให้ใช้หลักทั่วไปในการร่วมกันเป็นผู้ไต่ถาม
ข้อพิพาท

การแต่งตั้งผู้ไต่ถามข้อพิพาท

มาตรา 4 (1) (a) การไต่ถามข้อพิพาทที่มีผู้ไต่ถามข้อพิพาทคนเดียวให้คู่พิพาท
เสนอข้อตกลงต่อผู้นั้น
(b) การไต่ถามข้อพิพาทที่มีผู้ไต่ถามข้อพิพาทสองคน ให้คู่พิพาท
ทุกฝ่ายแต่งตั้งผู้ไต่ถามหนึ่งคน

- (c) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่มีผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสามคน ให้คู่พิพาททุกฝ่ายแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยหนึ่งคนและยื่นเสนอข้อตกลงต่อผู้หนึ่ง
- (2) คู่พิพาทอาจขอความช่วยเหลือจากสถาบันหรือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นกรณีพิเศษ
- (a) คู่พิพาทอาจร้องขอต่อสถาบันหรือบุคลากร เพื่อแนะนำบุคคลที่เป็นอิสระและเหมาะสมในการเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือ
- (b) คู่พิพาทอาจยอมรับการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหนึ่งคน หรือหลายคน จากการแต่งตั้งของสถาบันหรือบุคลากร
- การแนะนำหรือการแต่งตั้งบุคคลให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สถาบัน หรือผู้สรรหาควรพิจารณาสรรหาจากผู้ที่มีความอิสระ มีความยุติธรรม และเห็นเป็นการสมควรจะพิจารณาให้คำแนะนำหรือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นบุคคลที่มีสัญชาติอื่นนอกเหนือจากสัญชาติของคู่พิพาท

การยื่นข้อเรียกร้องต่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- มาตรา 5** (1) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ได้รับการแต่งตั้งอาจร้องขอให้คู่พิพาทแต่ละฝ่ายยื่นคำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร แสดงถึงลักษณะของข้อพิพาท และประเด็นของข้อพิพาทและส่งสำเนาให้อีกฝ่าย
- (2) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจร้องขอให้คู่พิพาทแต่ละฝ่ายแสดงถึงสถานะ ข้อเท็จจริง และปัจจัยพื้นฐานที่เป็นข้อสนับสนุนของสถานะ หรือข้อเท็จจริงนั้นรวมทั้งเอกสารและพยานหลักฐานต่างๆตามที่คู่พิพาทเห็นสมควร และส่งสำเนาให้อีกฝ่าย
- (3) ในแต่ละขั้นของกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจร้องขอให้คู่พิพาทแจ้งรายละเอียดเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

การแสดงความคิดเห็นและการช่วยเหลือ

- มาตรา 6** คู่พิพาทอาจได้รับความเห็นหรือความช่วยเหลือจากบุคคลที่คู่พิพาทเลือกสรรโดยชัดเจน ชื่อ ที่อยู่ ของบุคคลนั้นไปยังคู่พิพาทอีกฝ่ายและผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นลายลักษณ์อักษร การแจ้งเป็นกรณีพิเศษนี้กระทำได้ เมื่อมุ่งหมายที่จะแสดงความเห็นหรือเพื่อช่วยเหลือ

³ ในมาตรานี้และมาตราต่อไป คำว่า “ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” หมายถึง ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคนหนึ่ง สอง หรือสามคน แล้วแต่กรณี

หน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา 7 (1) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทพึงช่วยเหลือคู่พิพาทด้วยความอิสระและยุติธรรมในการระงับข้อพิพาทลงด้วยมิตรภาพ

(2) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทพึงแนะนำวัตถุประสงค์หลัก ความเสมอภาคและความยุติธรรม ให้ข้อพิจารณาต่างๆ รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ของคู่พิพาท ประเพณีเกี่ยวกับการค้า และพฤติกรรมแวดล้อมข้อพิพาท รวมตลอดถึงวิธีปฏิบัติเดิมทางการค้า

(3) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามสมควรโดยคำนึงถึงพฤติกรรมและจากคำแถลงด้วยวาจาของคู่พิพาท เพื่อให้ยุติข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็ว

(4) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจจัดทำข้อเสนอแนะในการระงับข้อพิพาทได้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวไม่จำเป็นต้องทำเป็นตัวอักษร และไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลประกอบ

การจัดการให้ความช่วยเหลือ

มาตรา 8 เพื่อความสะดวกในการดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคู่พิพาท หรือ ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยความยินยอมของคู่พิพาท อาจขอรับความช่วยเหลือจากองค์กรหรือนบุคคลได้

การติดต่อระหว่างผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและคู่พิพาท

มาตรา 9 (1) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจเชิญคู่พิพาทมาพบหรืออาจติดต่อด้วยวาจาหรือหนังสือ ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจพบหรือติดต่อคู่พิพาทพร้อมกันทุกฝ่าย หรือแยกพบคู่พิพาททีละฝ่าย

(2) เว้นแต่คู่พิพาทได้ให้ความยินยอมไว้ต่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หน้าที่ในการกำหนดแนวทางเป็นของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หลังจากได้ให้คำปรึกษาและพิจารณาพฤติกรรมของกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว

การเปิดเผยข้อมูล

มาตรา 10 เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้รับข้อเท็จจริงของข้อพิพาทจากคู่พิพาทแล้ว ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจเปิดเผยข้อเท็จจริงนั้นแก่คู่พิพาทอีกฝ่าย เพื่อให้โอกาสที่จะแสดงเหตุผลโดยผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะต้องพิจารณาตามควร แต่เมื่อคู่พิพาทให้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเฉพาะแก่ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องรักษาเป็นความลับต้องไม่เปิดเผยข้อมูลนั้นแก่คู่พิพาทฝ่ายอื่น

การประสานคู่พิพาทโดยผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา 11 คู่พิพาทพึงสุจริตเป็นอย่างยิ่งในการให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และเขียนข้อเรียกร้องเป็นหนังสือ กำหนดพยานหลักฐานและวันนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

คำแนะนำของคู่พิพาทเพื่อระงับข้อพิพาท

มาตรา 12 คู่พิพาทแต่ละฝ่ายเป็นผู้เริ่ม หรือโดยคำเชิญของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อยอมรับฟังแนวทางการระงับข้อพิพาทของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ความตกลงระงับข้อพิพาท

มาตรา 13 (1) เมื่อปรากฏต่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทว่ามีข้อตกลงเบื้องต้นที่คู่พิพาทสามารถยอมรับได้ให้ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนดข้อสัญญาในสัญญาประนีประนอม และเสนอต่อคู่พิพาทเพื่อให้คู่พิพาทปฏิบัติตาม หากคู่พิพาทปฏิบัติตามข้อสัญญานั้นแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนดข้อสัญญาในสัญญาประนีประนอมอีกครั้งตามที่ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแลเห็นจากการปฏิบัติของคู่พิพาท

(2) หากคู่พิพาทบรรลุข้อตกลงในการระงับข้อพิพาทให้ยุติการพิพาทและลงลายมือชื่อไว้ในสัญญาประนีประนอม⁴ กรณีเป็นความประสงค์ของคู่พิพาท ให้ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยุติ หรือแนะนำให้ยุติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

(3) คู่พิพาทที่ลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมนั้น ย่อมเป็นอันระงับข้อพิพาทและจำต้องผูกพันตามสัญญา

ความลับ

มาตรา 14 ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและคู่พิพาทจำต้องรักษาข้อมูลทั้งหลายที่เกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้เป็นความลับ เว้นแต่จำเป็นต้องเปิดเผยโดยเจตนาจะนำไปใช้ และให้มีสภาพบังคับ

⁴ คู่พิพาทประสงค์ให้มีข้อความในสัญญาประนีประนอมระบุถึงข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้นจากสัญญาประนีประนอมให้เสนอต่ออนุญาโตตุลาการ

การสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา 15 (a) โดยการลงลายมือชื่อของกลุ่มพิพาทในสัญญาประนีประนอม ให้นับแต่วันทำสัญญาประนีประนอม หรือ

(b) โดยการประกาศเป็นหนังสือของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหลังจากได้ให้คำปรึกษาแก่คู่พิพาท และสามารถยุติข้อพิพาทลงในเวลาที่กำหนด ให้นับแต่วันที่ประกาศ หรือ

(c) โดยการประกาศเป็นหนังสือของกลุ่มพิพาทต่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นผลสำเร็จ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยุติลงในวันที่ประกาศ หรือ

(d) โดยการประกาศเป็นหนังสือต่อคู่พิพาทอีกฝ่าย และผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแจ้งว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสำเร็จลงแล้ว การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยุติลงในวันที่ประกาศ

การนำคดีสู่อนุญาโตตุลาการ

มาตรา 16 คู่พิพาทที่ยังไม่ได้เริ่มหรืออยู่ในระหว่างการดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรณีมีการดำเนินคดีในการอนุญาโตตุลาการ หรือในการดำเนินคดีของศาลอันเกี่ยวด้วยข้อพิพาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เว้นแต่คู่กรณีได้เริ่มดำเนินการอนุญาโตตุลาการ หรือดำเนินคดีของศาลไว้แล้ว เว้นแต่คู่พิพาทได้เริ่มดำเนินการอนุญาโตตุลาการ หรือการดำเนินคดีของศาลไว้แล้ว กระบวนการทั้งหลายล้วนจำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิ

อัตราค่าดำเนินการ

มาตรา 17 (1) ก่อนสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกำหนดอัตราค่าดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และบอกกล่าวแก่คู่พิพาทเป็นหนังสือ ซึ่งอัตราค่าดำเนินการมีดังนี้

- (a) ค่าธรรมเนียมของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจำนวนพอสมควร
- (b) ค่าเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นๆของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (c) ค่าเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นๆของยานตามที่อยู่ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทร้องขอ ทั้งนี้โดยความยินยอมของกลุ่มพิพาท
- (d) อัตราค่าใช้จ่ายในการให้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญตามที่ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทร้องขอ โดยความยินยอมของกลุ่มพิพาท
- (e) อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เตรียมการให้ความช่วยเหลือตามมาตรา 4 (2) (b) และมาตรา 8

(2) อัตราค่าดำเนินการนี้ให้คู่พิพาทพึงใช้เสมอกัน เว้นแต่สัญญาประนีประนอมจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ค่าใช้จ่ายอื่นๆคู่พิพาทฝ่ายใดเป็นผู้ก่อให้เกิดให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้ชำระค่า

เงินมัดจำ

มาตรา 18 (1) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทพึงร้องขอให้คู่พิพาททุกฝ่ายวางมัดจำค่าใช้จ่ายตาม
มาตรา 17 (1) ซึ่งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคาดหมายได้ว่าค่าใช้จ่ายนั้นควรเกิด

(2) ระหว่างการดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจเรียกให้คู่พิพาททุกฝ่ายวางมัดจำเพิ่มเติมได้

(3) ภายใต้ (1) และ (2) ของมาตรานี้ หากคู่พิพาททั้งสองฝ่ายมิได้วางมัดจำเต็มจำนวนภายใน 30 วัน ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะงดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือจะแจ้งการสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นหนังสือถึงคู่พิพาทได้ โดยมีผลในวันที่แจ้ง

(4) เมื่อจบกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแสดงบัญชีรายการเงินมัดจำที่ได้รับและคืนส่วนที่ไม่ได้ใช้จ่ายตามจำนวนให้แก่คู่พิพาท

หน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในกระบวนการอื่น

มาตรา 19 คู่พิพาทและผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทรับรองว่าผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะไม่ทำหน้าที่
อนุญาโตตุลาการ หรือตัวแทน หรือที่ปรึกษาของคู่พิพาทในกระบวนการอนุญาโตตุลาการ
หรือศาล อันเกี่ยวข้องกับข้อพิพาทในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนี้ คู่พิพาทรับรองว่าจะไม่
เสนอผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นพยานบุคคลในกระบวนการใดทั้งสิ้น

การรับฟังพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาอื่น

มาตรา 20 คู่พิพาทไม่สามารถนำข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้เข้าเป็นพยานหลักฐานในกระบวนการ
อนุญาโตตุลาการ และการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เรียกร้อง

- (a) ทรรศนคติ หรือข้อคิดเห็นของคู่พิพาทฝ่ายอื่นที่จะระงับข้อพิพาทในทางที่เป็นไปได้
- (b) คำรับของคู่พิพาทฝ่ายอื่นในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (c) ข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (d) ข้อเท็จจริงที่คู่พิพาทฝ่ายอื่นได้ยอมรับข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

แบบอย่างข้อตกลงในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

“ในกรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นจากสัญญานี้ หรือเกี่ยวเนื่องกับสัญญานี้ คู่พิพาทประสงค์จะให้มีการระงับข้อพิพาทโดยการตกลงไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประนอมข้อพิพาท ตามข้อบังคับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ UNCITRAL ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น”

(คู่พิพาทต้องยอมรับข้อกำหนดในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทข้ออื่นๆด้วย)

UNCITRAL Model Law on International Commercial Conciliation 2002

Article 1. Scope of application and definitions

(1) This Law applies to international^a commercial^b conciliation.

(2) For the purposes of this Law, “conciliation” means a sole conciliator or two or more conciliators, as the case may be.

(3) For the purposes of this Law, “conciliation” means a process’ whether referred to by the expression conciliation, mediation or an expression of similar import, whereby parties request a third person or persons (“the conciliator”) to assist them in their attempt to reach an amicable settlement of their dispute arising out of or relating to a contractual or other legal relationship. The conciliator does not have the authority to impose upon the parties a solution to the dispute.

A conciliation is international if:

(a) The parties to an agreement to conciliate have, at the time of the conclusion of that agreement, their places of business in different States; or

(b) The State in which the parties have their places of business is different from either:

^a States wishing to enact this Model Law to apply to domestic as well as international conciliation may wish to consider the following changes to the text:

- Delete the word “international” in paragraph (1) of article 1; and
- Delete paragraphs (4),(5) and (6) of article 1.

^b The term “commercial” should be given a wide interpretation so as to cover matters arising from all relationships of a commercial nature, whether contractual or not. Relationships of a commercial nature include, but are not limited to, the following transactions: any trade transaction for the supply or exchange of goods or services ; distribution agreement; commercial representation or agency; factoring; leasing; construction of works; consulting; engineering; licensing; investment; financing; insurance; exploitation agreement or concession; joint venture and other forms of industrial or business cooperation; carriage of goods or passengers by air, sea, rail or road.

(i) The State in which a substantial part of the obligations of the commercial relationship is to be performed; or

(ii) The State with which the subject matter of the dispute is most closely connected.

(5) For the purposes of this article:

(a) If a party has more than one place of business, the place of business is that which has the closest relationship to the agreement to conciliate;

(b) If a party does not have a place of business, reference is to be made to the party's habitual residence.

(6) This Law also applies to a commercial conciliation when the parties agree that the conciliation is international or agree to the applicability of this Law.

(7) The parties are free to agree to exclude the applicability of this Law.

(8) Subject to the provisions of paragraph 9. Of this article, this Law applies irrespective of the basis upon which the conciliation is carried out, including agreement between the parties whether reached before or after a dispute has arisen, an obligation established by law, or a direction or suggestion of a court, arbitral tribunal or competent governmental entity.

(9) This Law does not apply to:

(a) Cases where a judge or an arbitrator, in the course of judicial or arbitral proceedings, attempts to facilitate a settlement; and

(b) (.....)

Article 2. Interpretation

(1) In the interpretation of this Law, regard is to be had to its international origin and to the need to promote uniformity in its application and the observance of good faith.

(2) Questions concerning matters governed by this Law which are not expressly settled in it are to be settled in conformity with the general principles on which this Law is based.

Article 3. Variation by agreement

Except for the provisions of article 2 and article 6, paragraph (3), the parties may agree to exclude or vary any of the provisions of this Law.

Article 4. Commencement of conciliation proceedings^c

(1) Conciliation proceedings in respect of a dispute that has arisen commence on the day on which the parties to that dispute agree to engage in conciliation proceedings.

(2) If a party that invited another party to conciliate does not receive an acceptance of the invitation within thirty days from the day on which the invitation was sent, or within such other period of time as specified in the invitation, the party may elect to treat this as a rejection of the invitation to conciliate.

Article 5. Number and appointment of conciliators

(1) There shall be one conciliator, unless the parties agree that there shall be two or more conciliators.

(2) The parties shall endeavour to reach agreement on a conciliator or conciliators, unless a different procedure for their appointment has been agreed upon.

(3) Parties may seek the assistance of an institution or person in connection with the appointment of conciliators. In particular:

(a) A party may request such an institution or person to recommend suitable persons to act as conciliator; or

(b) The parties may agree that the appointment of one or more conciliators be made directly by such an institution or person.

^c The following text is suggested for States that might wish to adopt a provision on the suspension of the limitation period:

Article X. Suspension of limitation period

(1) When the conciliation proceedings commence, the running of the limitation period regarding the claim that is the subject matter of the conciliation is suspended.

(2) When the conciliation proceedings have terminated without a settlement agreement, the limitation period resumes running from the time the conciliation ended without a settlement agreement.

(4) In recommending or appointing individuals to act as conciliator, the institution or person shall have regard to such considerations as are likely to secure the appointment of as independent and impartial conciliator and, where appropriate, shall take into account the advisability of appointing a conciliator of a nationality other than the nationalities of the parties.

(5) When a person is approached in connection with his or her possible appointment as conciliator, he or she shall disclose any circumstances likely to give rise to justifiable doubts as to his or her impartiality or independence. A conciliator, from the time of his or her appointment and throughout the conciliation proceedings, shall without delay disclose any such circumstances to the parties unless they have already been informed of them by him or her.

Article 6. Conduct of conciliation

(1) The parties are free to agree, by reference to a set of rules or otherwise. On the manner on which the conciliation is to be conducted.

(2) Failing agreement on the manner on which the conciliation is to be conducted, the conciliator may conduct the conciliation proceedings in such a manner as the conciliator considers appropriate, taking into account the circumstances of the case, any wishes that the parties may express and the need for a speedy settlement of the dispute.

(3) In any case, in conducting the proceedings, the conciliator shall seek to maintain fair treatment of the parties and, on so doing, shall take into account the circumstances of the case.

(4) The conciliator may, at any stage of the conciliation proceedings, make proposals for a settlement of the dispute.

Article 7. Communication between conciliator and parties

The conciliator may meet or communicate with the parties together or with each of them separately.

Article 8. Disclosure of information

When the conciliator receives information concerning the dispute from a party, the conciliator may disclose the substance of that information to any other party to the conciliation. However, When a party gives any information to the conciliator, subject to a specific condition

that it be kept confidential, that information shall not be disclosed to any other party to the conciliation.

Article 9. Confidentiality

Unless otherwise agreed by the parties, all information relating to the conciliation proceedings shall be kept confidential, except where disclosure is required under the law or for the purposes of implementation or enforcement of a settlement agreement.

Article 10. Admissibility of evidence in other proceedings

(1) A party to the conciliation proceedings. The conciliator and any third person, including those involved in the administration of the conciliation proceedings, shall not in arbitral, judicial or similar proceedings rely on, introduce as evidence or give testimony or evidence regarding any of the following:

(a) An invitation by a party to engage in conciliation proceedings or the fact that a party was willing to participate on conciliation proceedings;

(b) Views expressed or suggestions made by a party on the conciliation in respect of a possible settlement of the dispute;

(c) Statements or admissions made by a party on the course of the conciliation proceedings;

(d) Proposals made by the conciliator;

(e) The fact that a party had indicated its willingness to accept a proposal for settlement made by the conciliator;

(f) A document prepared solely for purposes of the conciliation proceedings.

(2) Paragraph (1) of this article applies irrespective of the form of the information or evidence referred to therein.

(3) The disclosure of the information referred to in paragraph (1) of this article shall not be ordered by an arbitral tribunal, court or other competent governmental authority and, if such information is offered as evidence on contravention of paragraph (1) of this article, that evidence shall be treated as inadmissible. Nevertheless, such information may be disclosed or admitted on

evidence to the extent required under the law or for the purposes of implementation or enforcement of a settlement agreement.

(4) The provisions of paragraphs (1),(2) and (3) of this article apply whether or not the arbitral, judicial or similar proceedings relate to the dispute that is or was the subject matter of the conciliation proceedings.

(5) Subject to the limitations of paragraph (1) of this article, evidence that is otherwise admissible in arbitral or judicial or similar proceedings does not become inadmissible as a consequence of having been used in a conciliation.

Article 11. Termination of conciliation proceedings

The conciliation proceedings are terminated:

(a) By the conclusion of a settlement agreement by the parties, on the date of the agreement;

(b) By a declaration of the conciliator, after consultation with the parties, to the effect that further efforts at conciliation are no longer justified, on the date of the declaration;

(c) By a declaration of the parties addressed to the conciliator to the effect that the conciliation proceedings are terminated, on the date of the declaration; or

(d) By a declaration of a party to the other party or parties and the conciliator, of appointed, to the effect that the conciliation proceedings are terminated, on the date of the declaration.

Article 12. Conciliator acting as arbitrator

Unless otherwise agreed by the parties, the conciliator shall not act as an arbitrator in respect of a dispute that was or is the subject of the conciliation proceedings or in respect of another dispute that has arisen from the same contract or legal relationship or any related contract or legal relationship.

Article 13. Resort to arbitral or judicial proceedings

Where the parties have agreed to conciliate and have expressly undertaken not to initiate during a specified period of time or until a specified event has occurred arbitral or judicial proceedings with respect to an existing or future dispute, such an undertaking shall be given effect by the arbitral tribunal or the court until the terms of the undertaking have been complied with, except to the extent necessary for a party, in its opinion, to preserve its rights. Initiation of such proceedings is not of itself to be regarded as a waiver of the agreement to conciliate or as a termination of the conciliation proceedings.

Article 14. Enforceability of settlement agreement^d

If the parties conclude an agreement settling a dispute, that settlement agreement is binding and enforceable... (the enacting State may insert a description of the method of enforcing settlement agreements or refer to provisions governing such enforcement).

^d When implementing the procedure for enforcement of settlement agreements, an enacting State may consider the possibility of such a procedure being mandatory.

กฎหมายแม่แบบว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางพาณิชย์ระหว่างประเทศ ของคณะกรรมการ
กฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 2002

มาตรา 1 การบังคับใช้และนิยามศัพท์

- (1) กฎหมายนี้ใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศ
- (2) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หมายถึง ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคนเดียว หรือสองคน หรือหลายคน
- (3) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หมายถึง กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การประนีประนอม หรือที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน ซึ่งคู่พิพาทต้องการให้บุคคลที่สามคนเดียวหรือหลายคนแนะนำคู่พิพาทเพื่อจัดข้อพิพาทที่เกิดจากสัญญา หรือที่เกี่ยวกับสัญญา หรือนิติสัมพันธ์อื่น ด้วยมิตรภาพอันดีต่อกัน ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่มีอำนาจบังคับเหนือคู่พิพาทในการกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท
- (4) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างประเทศ ถ้า :
 - (a) คู่พิพาทที่จะตกลงตามที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มี หรือ ในขณะที่ตกลงตามความตกลงนั้นมีภูมิลำเนาของธุรกิจอยู่ต่างรัฐกัน หรือ
 - (b) รัฐที่คู่พิพาทมีภูมิลำเนาของธุรกิจแตกต่างกัน จากกรณีในกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้
 - (I) รัฐที่เป็นเนื้อหาบางส่วนของข้อตกลงของความสัมพันธ์ทางการใช้ที่ใช้ปฏิบัติต่อกัน
 - (II) รัฐที่ใกล้ชิดเกี่ยวข้องกันอย่างยิ่งับสาระหลักของข้อพิพาท
- (5) ความมุ่งหมายของมาตรานี้ คือ
 - (a) ถ้าคู่พิพาทมีธุรกิจมากกว่าหนึ่งภูมิลำเนา ภูมิลำเนาทางธุรกิจคือ สถานที่ซึ่งเป็นที่สิ้นสุดในการตกลงเพื่อการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 - (b) ถ้าคู่พิพาทไม่มีภูมิลำเนาทางธุรกิจ ให้หมายถึงถิ่นที่อยู่ประจำของคู่พิพาท
- (6) กฎหมายนี้ใช้บังคับในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศ เมื่อคู่พิพาทตกลงกันว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนี้เป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างประเทศหรือตกลงให้ใช้กฎหมายนี้บังคับ^a

^a ถ้านำมาปรับใช้ภายในประเทศให้ตัด คำว่า “ระหว่างประเทศ” ใน (1) และตัด (4), (5), และ (6) ของมาตรา 1 ออก

^b คำว่า “การค้า” แปลครอบคลุมถึงสาระที่เกิดจากทางปฏิกิริยาค้าย่อมเกิดขึ้น หรือจากการที่สัญญาไม่ได้กำหนดไว้ เช่น การขนส่ง, การแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ, ร่วมกันจำหน่าย, ตัวแทน, อุตสาหกรรม,

- (7) คู่พิพาทมีอิสระในการตกลง หรือ กีดกันการบังคับใช้กฎหมายนี้
- (8) บทบัญญัติใน (9) นี้ ไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ใดๆ เพื่อประสงค์ให้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทบรรลุผลสำเร็จ รวมถึงความตกลงระหว่างคู่พิพาทที่จะจัดข้อพิพาทก่อนและหลังจากที่ข้อพิพาทเกิดขึ้น ข้อตกลงที่แน่นอนโดยกฎหมาย หรือโดยการชี้แนะจากศาลหรือจากคณะอนุญาโตตุลาการ หรือจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง
- (9) กฎหมายนี้ ไม่บังคับถึง
- (a) กรณีที่ศาล หรืออนุญาโตตุลาการ ซึ่งในระหว่างกระบวนการพิจารณาของศาล หรืออนุญาโตตุลาการได้ใช้ความพยายามเพื่อที่จะระงับข้อพิพาทให้ง่ายและสะดวก
- (b)

มาตรา 2 การแปลความหมาย

- (1) ในกฎหมายนี้ มีจุดก่อเกิดระหว่างประเทศ และมุ่งหมายให้เกิดประโยชน์อย่างเดียวกัน และยึดหลักสุจริต
- (2) ปัญหาที่เกิดจากกฎหมายนี้ ที่มีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้นำหลักกฎหมายทั่วไปมาใช้บังคับ

มาตรา 3 การเปลี่ยนแปลงโดยข้อตกลง

เว้นจากบทบัญญัติในมาตรา 2 และ มาตรา 6 (3) คู่กรณีอาจตกลงยกเว้นหรือเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติในกฎหมายนี้ได้

ให้เช่า, ก่อสร้าง, ให้คำปรึกษา, วิสวกรรม, การอนุญาต, การลงทุน, ไฟแนนซ์, การธนาคาร, การประกันภัย
สัมปทานเหมืองแร่, กิจการร่วมทุน, ธุรกิจร่วมทุนอื่นๆ, การรับฝากสินค้า หรือการขนส่งทางอากาศ
ทางทะเล ทางรถไฟ หรือทางบก

มาตรา 4 การเริ่มต้นกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท^c

- (1) กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเริ่มต้นโดยคู่พิพาทกำหนดวันในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (2) หากคู่พิพาทมีคำเชิญคู่พิพาทอื่นๆ เข้าร่วมไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หากไม่ได้รับการตอบรับคำเชิญดังกล่าวใน 30 วัน นับแต่วันส่งคำเชิญ หรือภายในเหตุการณ์พิเศษอื่นในการส่งคำเชิญสิ้นสุดลง คู่พิพาทอาจเลือกวิธีระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นเสมือนได้รับการปฏิเสธคำเชิญให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา 5 จำนวนผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- (1) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท 1 คน เว้นแต่คู่พิพาทตกลงให้มี 2 คน หรือกว่านั้น
- (2) คู่พิพาทพยายามเสนอความตกลงต่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือคณะผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เว้นแต่กระบวนการที่แตกต่าง ซึ่งคู่พิพาทตกลงกันกำหนดขึ้น
- (3) คู่พิพาทจะขอความช่วยเหลือจากสถาบัน หรือบุคคล เพื่อติดต่อให้แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเฉพาะได้
 - (a) คู่พิพาทร้องขอต่อสถาบัน หรือบุคคล เพื่อแนะนำบุคคลที่เหมาะสมจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือ
 - (b) คู่พิพาทตกลงจะแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคนหนึ่งหรือหลายคนโดยตรง (ad hoc)
- (4) การแนะนำหรือการแต่งตั้งบุคคลให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สถาบัน หรือผู้สรรหาควรพิจารณาสรรหาจากผู้ที่มีความอิสระ มีความยุติธรรม และเห็นเป็นการสมควรจะพิจารณาให้คำแนะนำหรือแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นบุคคลที่มีสัญชาติอื่น นอกเหนือจากสัญชาติของคู่พิพาท
- (5) เมื่อได้แต่งตั้งบุคคลชายซึ่งอาจเป็นชายหรือหญิง ให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงซึ่งอาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นอิสระ ยุติธรรม และความเป็นอิสระ และนับแต่เวลาที่ได้รับการแต่งตั้ง ตลอดจนระยะเวลาที่

^c -ข้อความต่อไปนี้เป็นแนวทางเพื่อแต่ละรัฐจะนำไปพัฒนานโยบายนิติ เกี่ยวกับอายุความ

มาตรา X การชะลออายุความ (อายุความสะดุดหยุดลง)

- (1) เมื่อกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเริ่มต้น การดำเนินของอายุความโดยคำนึงถึงข้อเรียกร้องอันเป็นประธานในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้สะดุดหยุดลง
- (2) เมื่อกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยุติลงโดยปราศจากการตกลงตามสัญญาประนีประนอม อายุความดำเนินต่อไปนับแต่เวลาที่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยุติลง

ดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท บุคคลดังกล่าวจะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงเช่นนั้นต่อคู่พิพาท โดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะได้แจ้งให้คู่พิพาทรู้ล่วงหน้าแล้ว

มาตรา 6 การดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท

- (1) คู่พิพาทเป็นอิสระที่จะตกลง การอ้างอิงกฎเกณฑ์ หรือธรรมเนียมปฏิบัติ อันเกี่ยวกับการดำเนินการไต่ถามข้อพิพาท
- (2) ความตกลงของการดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทที่มีข้อบกพร่อง ผู้ไต่ถามข้อพิพาทจะดำเนินการกระบวนการไต่ถามข้อพิพาทตามสมควร โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ในคดีที่คู่พิพาทแสดงให้เห็น ทั้งนี้เพื่อให้ยุติข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็ว
- (3) ในการดำเนินการกระบวนการไต่ถามข้อพิพาท ผู้ไต่ถามข้อพิพาทต้องรักษาไว้ซึ่งการปฏิบัติที่ยุติธรรมต่อคู่พิพาท โดยพิจารณาถึงพฤติการณ์ของคดี
- (4) ผู้ไต่ถามข้อพิพาทสามารถจัดทำข้อเสนอแนะในการระงับข้อพิพาทได้

มาตรา 7 การติดต่อระหว่างผู้ไต่ถามข้อพิพาทและคู่พิพาท

ผู้ไต่ถามข้อพิพาทจะพบหรือติดต่อกับคู่พิพาททั้งสองฝ่าย หรือทีละฝ่ายก็ได้

มาตรา 8 การเปิดเผยข้อมูล

เมื่อผู้ไต่ถามข้อพิพาทได้รับข้อมูลของข้อพิพาทจากคู่พิพาทแล้ว ผู้ไต่ถามข้อพิพาทอาจเปิดเผยข้อมูลเหล่านั้นแก่คู่กรณีอื่นได้ แต่เมื่อคู่พิพาทให้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเฉพาะแก่ผู้ไต่ถามข้อพิพาท ผู้ไต่ถามข้อพิพาทต้องรักษาเป็นความลับ ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลนั้นแก่คู่พิพาทฝ่ายอื่น

มาตรา 9 การรักษาความลับ

เว้นแต่ความตกลงของคู่พิพาท ข้อมูลที่เกี่ยวกับกระบวนการไต่ถามข้อพิพาทต้องเก็บรักษาเป็นความลับนอกจากจะเปิดเผยภายใต้กฎหมายบังคับ หรือภายใต้อำนาจบังคับของสัญญา ประนีประนอมยอมความ

มาตรา 10 การรับฟังพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาอื่น

- (1) คู่พิพาทในกระบวนการไต่ถามข้อพิพาท ผู้ไต่ถามข้อพิพาท และบุคคลที่สาม รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการไต่ถามข้อพิพาท ต้องไม่อยู่ในกระบวนการอนุญาตตุลาการ กระบวนการทางศาลยุติธรรม หรือกระบวนการอื่นที่คล้ายคลึง

กัน ทั้งจะต้องไม่เป็นพยาน หรือให้การเป็นพยาน หรือไม่อ้างหรือนำเอกสารหรือข้อมูลต่อไปนี้เป็นพยานในกระบวนการพิจารณาอื่นๆ เช่นว่านั้น

- (a) คำเชิญโดยคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือข้อเท็จจริงที่คู่พิพาทประสงค์จะมีส่วนร่วมในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 - (b) ทรรศนคติหรือข้อคิดเห็นของคู่พิพาทที่จะระงับข้อพิพาทในทางที่เป็นไปได้
 - (c) คำแถลง หรือคำรับ ของคู่พิพาทในระหว่างดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 - (d) ข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 - (e) ข้อเท็จจริงที่คู่พิพาทแสดงให้เห็นถึงการยอมรับข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
 - (f) พยานเอกสารเฉพาะที่เจตนาจะใช้ในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- (2) ใน (1) หมายรวมโดยไม่คำนึงถึงรูปแบบของข้อมูล หรือพยานหลักฐานในข้อนั้น
- (3) การเปิดเผยข้อมูลตาม (1) ไม่อยู่ในบังคับของกระบวนการอนุญาตศาล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจ และหากข้อมูลได้ถูกเสนอเป็นพยานหลักฐานอันเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตาม (1) พยานหลักฐานนั้นเป็นอันรับฟังไม่ได้ แต่ข้อมูลอาจถูกเปิดเผยหรือนำไปเป็นพยานหลักฐานในอำนาจบังคับของกฎหมาย หรือ ภายใต้บังคับของสัญญาประนีประนอมยอมความ
- (4) บทบัญญัติใน (1), (2), (3) ไม่ใช้บังคับกับการอนุญาตศาล และกระบวนการอื่นที่คล้ายคลึงกัน
- (5) สิ่งที่กำหนดใน (1) นี้ พยานหลักฐานอันรับฟังได้ที่มาจากการอนุญาตศาล หรือ กระบวนการอื่นที่คล้ายคลึงกันนั้นให้รับฟังได้ เสมือนได้ใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา 11 การสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสิ้นสุดโดย

- (a) โดยการยุติข้อพิพาทตามความตกลงของคู่พิพาท ให้นับแต่วันทำสัญญาประนีประนอมยอมความ
- (b) โดยการประกาศของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหลังจากให้คำปรึกษาแก่คู่กรณี และสามารถ ยุติลงในเวลาที่กำหนด ให้นับแต่วันที่ประกาศ
- (c) โดยการประกาศของคู่พิพาทต่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทว่า กระบวนการ

- ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นผลสำเร็จการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยุติลงในวันที่ประกาศ
- (ด) โดยการประกาศที่มีการนัดหมายของกลุ่มพิพาทต่อฝ่ายอื่นๆ ที่มีใช้คู่กรณี และผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ถึงความสำเร็จในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทยุติลงในวันที่ประกาศ

มาตรา 12 ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเสมือนอนุญาตตุลาการ

เว้นแต่ความตกลงของกลุ่มพิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่พึงเป็นอนุญาตตุลาการในข้อพิพาทเดียวกันหรือข้อพิพาทอื่นที่เกิดขึ้นจากสัญญาเดียวกันหรือจากนิติสัมพันธ์เดียวกันหรือจากนิติกรรมหรือนิติสัมพันธ์อื่น

มาตรา 13 การนำคดีสู่อนุญาตตุลาการ หรือศาล

เมื่อกลุ่มพิพาทตกลงตามที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและยังมิได้เริ่มการรับรองในระหว่างช่วงเวลานั้นหรือพฤติการณ์นั้น ปรากฏว่ามีการอนุญาตตุลาการหรือศาล เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทที่มีอยู่หรือข้อพิพาทที่จะมีขึ้นในอนาคตและการรับรองนั้นจะได้รับความยินยอมนอกจากขอบเขตความจำเป็นของกลุ่มพิพาท ความเห็น การคุ้มครองสิทธิ การเริ่มกระบวนการอนุญาตตุลาการหรือศาล ไม่จำเป็นต้องพิจารณาตามข้อตกลงของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

มาตรา 14 การบังคับตามความตกลง

หากกลุ่มพิพาทตกลงทำสัญญาประนีประนอมเพื่อระงับข้อพิพาท สัญญาประนีประนอมยอมความนี้มีผลผูกพันและใช้บังคับได้ (ในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งรัฐควรแทรกคำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการบังคับตามความตกลงหรือมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับอำนาจบังคับ)

d. เพื่อจะสนับสนุนให้มีการบังคับตามความตกลง พระราชบัญญัติแห่งรัฐควรจะพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของพฤติการณ์ของประเทศที่ได้รับการบังคับใช้

ตารางสรุปเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในบทที่ 3

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
1.ขอบเขตการบังคับใช้ มาตรา 1 บทเฉพาะกาล (1)ข้อบังคับนี้ใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นหรือจากสัญญา หรือนิติสัมพันธ์อื่น เมื่อคู่พิพาทต้องการจะระงับข้อพิพาท โดยรักษามิตรภาพอันดี (2)คู่พิพาทอาจตกลงกันจำกัด หรือเปลี่ยนแปลงกฎได้ในเวลาใดๆ	มาตรา 1 การบังคับใช้และนิยามศัพท์ (1) กฎหมายนี้ใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศ (6) กฎหมายนี้ใช้บังคับในการไกล่เกลี่ยทางการค้าระหว่างประเทศ เมื่อคู่พิพาทตกลงกันว่าการไกล่เกลี่ยนี้เป็นการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างประเทศหรือตกลงให้ใช้กฎหมายนี้บังคับ (7) คู่พิพาทมีอิสระในการตกลง หรือ กีดกันการบังคับใช้กฎหมายนี้ (9) กฎหมายนี้ ไม่บังคับถึง (a)กรณีศาล หรืออนุญาโตตุลาการ ซึ่งในระหว่างกระบวนการพิจารณาของศาล หรืออนุญาโตตุลาการได้ใช้ความพยายามเพื่อที่จะระงับข้อพิพาทให้ง่ายและ สะดวก	มาตรา 3 ให้ใช้ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่คู่ความที่ต้องการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามกฎหมายหรือศาลหรือกฎข้อบังคับของตัวแทนฝ่ายบริหารหรือการอ้างอิงถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยศาล ตัวแทนฝ่ายบริหารหรืออนุญาโตตุลาการ แต่จะไม่ใช่กับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้ง การเจรจาต่อรอง การบริหารงาน หรือการสิ้นสุดของความสัมพันธ์ในวิธีการเจรจาต่อรอง หรือข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทซึ่งค้างอยู่ภายใต้การเจรจาต่อรองหรือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่จัดตั้งโดยข้อตกลงในเชิงการเจรจาต่อรองและข้อพิพาทในการดำเนินการภายใต้ความอุปถัมภ์	มาตรา 1 ถึงมาตรา 3 ใช้ในการระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับ ข้อพิพาทในทางแพ่ง และ คู่ความที่เกี่ยวข้องอาจจะพิจารณาร้องขอให้มีการไกล่เกลี่ยกับศาลได้คดีที่ต้องการไกล่เกลี่ยโดยข้อพิพาทที่ร้องขอให้ไกล่เกลี่ยนั้นควรจะอยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลของศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจศาลตามกฎหมายดำเนินสถานที่อยู่อาศัย สถานที่ทางธุรกิจ หรือสำนักงาน หรือศาลแขวง หรือศาลชั้นต้นที่คู่ความทั้งสองฝ่ายระบุไว้ในข้อตกลง

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
		ของ โรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ถ้าคู่ความทั้งหมดเป็นนักเรียน หรือสถาบัน คุมประพฤติสำหรับเยาวชนถ้าคู่ความทั้งหมด เป็นผู้อาศัยอยู่ในสถาบันคุมประพฤตินั้น	
2. การเริ่มต้นกระบวนการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท มาตรา 2 กำหนดเกี่ยวกับการเริ่มต้นการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ว่า (1) คู่พิพาทเริ่มการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยส่ง คำเชิญเป็นลายลักษณ์อักษรอันอยู่ในบังคับ ของข้อบังคับแก่คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่ง โดยสรุป สาระของข้อพิพาท (2) กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เริ่มต้น เมื่อคู่พิพาทอีกฝ่ายได้รับคำเชิญให้ไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท กรณีตอบรับด้วยปากเปล่า หาก เห็นสมควรอาจให้ยืนยันเป็นลายลักษณ์ อักษร	มาตรา 4 การเริ่มต้นกระบวนการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท (1) กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เริ่มต้น โดยคู่พิพาทกำหนดวันในการไกล่เกลี่ยข้อ พิพาท (2) หากคู่พิพาทมีคำเชิญคู่พิพาทอื่นๆ เข้าร่วม ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หากไม่ได้รับการตอบ รับคำเชิญดังกล่าวใน 30 วัน นับแต่วันส่ง คำเชิญ หรือภายในพฤติการณ์พิเศษอื่นใน การส่งคำเชิญสิ้นสุดลง คู่พิพาทอาจเลือกวิธี ระงับข้อพิพาทโดยวิธีอื่นเสมือนได้รับการ ปฏิเสธคำเชิญให้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	-	มาตรา 3 และมาตรา 4 คู่พิพาทอาจยื่นคำ ร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือข้อพิพาทเพื่อ ขอระงับข้อพิพาทของตนโดยการไกล่เกลี่ย เมื่อที่ศาลเห็นว่าคำร้องขอ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท นั้นอยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลก็มีอำนาจรับไว้ แต่หากเห็นว่าเหมาะสมต้องจำหน่ายคดีหรือ โอนคดีบางส่วนหรือทั้งหมดไปยังศาลอื่นที่มี อำนาจพิจารณาก็ได้

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
(3) หากคู่พิพาทปฏิเสธการเชิญชวน ไม่อาจมีกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท (4) ถ้าคู่พิพาทผู้เชิญเชิญไม่ได้รับคำตอบใน 30 วัน นับแต่วันส่งคำเชิญ หรือพฤติกรรมพิเศษ ผู้นั้นมีสิทธิเลือกที่จะปฏิบัติเช่นการตอบปฏิเสธ หากเลือกเช่นนั้นให้ผู้เลือกแจ้งให้คู่พิพาทอีกฝ่ายหนึ่งทราบ			
3. จำนวนผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มาตรา 3 ให้มีผู้ไกล่เกลี่ยหนึ่งคน เว้นแต่คู่พิพาทตกลงให้มีผู้ไกล่เกลี่ยสองหรือสามคน กรณีมีผู้ไกล่เกลี่ยหนึ่งคนให้ใช้หลักทั่วไปในการร่วมกันเป็นผู้ไกล่เกลี่ย	มาตรา 5 (1) กำหนดให้มี ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หนึ่ง คน เว้นแต่คู่พิพาทตกลงให้มีสองคน หรือกว่านั้น	-	มาตรา 5 ถึงมาตรา 7 คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะประกอบด้วยประธาน 1 คนที่ถูกกำหนดมาจาก ผู้พิพากษาหลายท่านในศาลแขวงและสมาชิกที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งจำนวน 2 คนหรือมากกว่านั้นซึ่งสมาชิกที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางแพ่งในคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะถูกกำหนดเฉพาะแต่ละคดีโดยศาลจะเป็นผู้กำหนดให้เอง

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
4. การแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มาตรา 4 (1) คู่พิพาทแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย หนึ่งคน หรือ สองคน หรือสามคนเป็นผู้ไกล่ เกลี่ยข้อพิพาท (2) คู่พิพาทอาจร้องขอต่อสถาบันเพื่อจัดหา หรือแนะนำบุคคลหรือคณะบุคคลที่ เหมาะสมจะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อ พิพาทหรือคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	มาตรา 5 (3) คู่พิพาทอาจแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทได้โดยตรง (ad hoc) หรืออาจร้อง ขอดต่อสถาบัน เพื่อแนะนำบุคคลที่เหมาะสมที่ จะเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	-	มาตรา 5 ถ้าเห็นว่าเป็นการเหมาะสมศาล อาจจะมีให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยผู้ พิพากษาเท่านั้น
5. หน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยและการดำเนินการ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มาตรา 7 หน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ย ผู้ไกล่เกลี่ยพึงช่วยเหลือคู่พิพาทด้วยความ อีสุระและยุติธรรม ให้ข้อพิจารณาต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ของคู่พิพาท ประเพณี เกี่ยวกับการค้า และพฤติการณ์แวดล้อมข้อ พิพาทและผู้ไกล่เกลี่ยอาจจัดทำข้อเสนอแนะ ในการระงับข้อพิพาทได้ มาตรา 11 คู่พิพาทพึงสุจริตเป็นอย่างยิ่งใน	มาตรา 6 (3) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและคณะผู้ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะต้องดำรงไว้ซึ่งการ ปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อคู่กรณี	มาตรา 9 (7) ผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องเป็นคน ยุติธรรม	-

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
การให้ความร่วมมือกับผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และเขียนข้อเรียกร้องเป็นหนังสือ กำหนด พยานหลักฐานและวันนัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาท			
6. การติดต่อระหว่างผู้ไกล่เกลี่ยและคู่พิพาท มาตรา 9 (1) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจเชิญ คู่พิพาทมาพบหรืออาจติดต่อด้วยวาจาหรือ หนังสือ ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจพบหรือ ติดต่อคู่พิพาทพร้อมกันทุกฝ่าย หรือแยกพบ คู่พิพาททีละฝ่าย	มาตรา 7 ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะพบหรือ ติดต่อกับคู่พิพาททั้งสองฝ่าย หรือทีละฝ่ายก็ ได้	-	-
7. การเปิดเผยข้อมูล มาตรา 10 เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้รับ ข้อเท็จจริงของข้อพิพาทจากคู่พิพาทแล้ว ผู้ ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจเปิดเผยข้อเท็จจริงนั้น แก่คู่พิพาทอีกฝ่าย เพื่อให้โอกาสที่จะแสดง เหตุผล โดยผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะต้อง พิจารณาตามควร แต่เมื่อคู่พิพาทให้ข้อมูลที่เป็น ข้อมูลเฉพาะแก่ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องรักษาเป็นความลับ	มาตรา 8 เมื่อผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้รับข้อมูล ของข้อพิพาทจากคู่พิพาทแล้ว ผู้ไกล่เกลี่ยข้อ พิพาทอาจเปิดเผยข้อมูลเหล่านั้นแก่คู่กรณีอื่น ได้ แต่เมื่อคู่พิพาทให้ข้อมูลที่เป็นข้อมูล เฉพาะแก่ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อ พิพาทต้องรักษาเป็นความลับ ต้องไม่เปิดเผย ข้อมูลนั้นแก่คู่พิพาทฝ่ายอื่น	-	-

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลนั้นแก่คู่พิพาทฝ่ายอื่น	และมาตรา 5 (5) เมื่อได้แต่งตั้งบุคคลชายซึ่งอาจเป็นชายหรือหญิง ให้เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงซึ่งอาจเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความบริสุทธิ์ยุติธรรม และความเป็นอิสระ และนับแต่เวลาที่ได้รับการแต่งตั้ง ตลอดจนระยะเวลาที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท บุคคลดังกล่าวจะต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงเช่นว่านั้นต่อคู่พิพาท โดยไม่ชักช้า เว้นแต่จะได้แจ้งให้คู่พิพาทรู้ล่วงหน้าแล้ว	มาตรา 9 (3) ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะต้องเปิดเผยถึงคุณสมบัติของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อการไกล่เกลี่ยที่เป็นข้อพิพาทนั้นเมื่อคู่พิพาทร้องขอ	-
8. การรักษาความลับ มาตรา 14 ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและคู่พิพาทจำต้องรักษาข้อมูลทั้งหลายที่เกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยไว้เป็นความลับ เว้นแต่จำเป็นต้องเปิดเผยโดยเจตนาจะนำไปใช้และให้มีสภาพบังคับ	มาตรา 9 เว้นแต่ความตกลงของคู่พิพาท ข้อมูลที่เกี่ยวกับกระบวนการไกล่เกลี่ยต้องเก็บรักษาเป็นความลับนอกจากจะเปิดเผยภายใต้กฎหมายบังคับ หรือภายใต้อำนาจบังคับของสัญญาประนีประนอมยอมความ	มาตรา 8 ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและผู้มีข้อพิพาทไม่ต้องเปิดเผยการสื่อสารที่ได้ทำขึ้นในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และในกระบวนการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสืบพยาน เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากคู่พิพาททั้งหมด ให้เปิดเผยได้ หรือถูกจำกัดโดยข้อตกลงของคู่พิพาทในการเปิดเผยความลับ หรือภายใต้	-

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
		บทบัญญัติของกฎหมาย หรือคำสั่งศาล แต่ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจเปิดเผยถึง ข้อมูลการไกล่เกลี่ยได้ยอมรับถึงการสละเอกสิทธิ์คุ้มครองความลับหรือข้อมูลการไกล่เกลี่ยเป็นหลักฐานการกล่าวร้าย การเพิกเฉย การละทิ้ง หรือการแสวงประโยชน์ของบุคคลคนหนึ่งต่อตัวแทนสาธารณะที่รับผิดชอบคุ้มครองบุคคลทั้งหลาย	
9. การรับฟังพยานหลักฐาน มาตรา 20 การรับฟังพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาอื่น โดยคู่พิพาทไม่สามารถนำข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้เข้าเป็นพยานหลักฐานในกระบวนการอนุญาตไต่สวนการ และการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เรียกร้อง (a) ทัศนคติ หรือข้อคิดเห็นของคู่พิพาทฝ่ายอื่นที่จะระงับข้อพิพาทในทางที่เป็นไปได้ (b) คำรับของคู่พิพาทฝ่ายอื่นในกระบวนการ	มาตรา 10 การรับฟังพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาอื่น (1) คู่พิพาทในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและบุคคลที่สาม รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ต้องไม่อยู่ในกระบวนการ อนุญาตไต่สวนการ กระบวนการทางศาลยุติธรรมหรือกระบวนการอื่นทั้งจะต้องไม่เป็นพยาน หรือให้การเป็นพยาน หรือไม่อ้างหรือนำเอกสารหรือ	มาตรา 4 เอกสิทธิ์คุ้มครองต่อการเปิดเผยข้อมูล การยอมรับ กระบวนการเปิดเผยข้อมูล พยานหลักฐานที่จะนำสืบในคดี คู่พิพาทอาจจะปฏิเสธต่อการเปิดเผยข้อมูลและอาจจะป้องกันบุคคลภายนอกจากการเปิดเผยของผู้ไกล่เกลี่ยได้ มาตรา 5 คู่พิพาทสามารถแสดงเจตนาในการสละเอกสิทธิ์คุ้มครองได้ โดยบันทึกลายลักษณ์อักษรหรือบอกปากเปล่าในระหว่าง	-

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
ไกล่เกลี่ย (c)ข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ย (d)ข้อเท็จจริงที่คู่พิพาทฝ่ายอื่นได้ยอมรับ ข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ย	ข้อมูลต่อไปนี้นี้เป็นพยานในกระบวนการพิจารณา อื่นๆ ได้แก่ คำเชิญโดยคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องใน กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือข้อเท็จ จริงที่คู่พิพาทประสงค์จะมีส่วนร่วมใน กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทรรศนคติ หรือข้อคิดเห็นของคู่พิพาท คำแถลง หรือ คำรับ ของคู่พิพาท ข้อเสนอของผู้ไกล่เกลี่ย พยานเอกสารเฉพาะที่เจตนาจะใช้ใน กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่ คำนึงถึงรูปแบบของข้อมูลและหากข้อมูลได้ ถูกเสนอเป็นพยานหลักฐานอันเป็นการ กระทำที่ต้องห้ามพยานหลักฐานนั้นเป็นอัน รับฟังไม่ได้ แต่ข้อมูลอาจถูกเปิดเผยหรือ นำไปเป็นพยานหลักฐานในอำนาจบังคับของ กฎหมาย หรือ ภายใต้บังคับของสัญญา ประนีประนอมยอมความ	กระบวนการการพิจารณาได้ดำเนินการสละสิทธิ์ แสดงออกโดยคู่ความทั้งหมดในการไกล่ เกลี่ยข้อพิพาท	

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
10. หน้าที่ของผู้ไกล่เกลี่ยในกระบวนการอื่น มาตรา 19 คู่พิพาทและผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทรับรองว่าผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะไม่ทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการ หรือตัวแทน หรือที่ปรึกษาของคู่พิพาทในกระบวนการอนุญาโตตุลาการ หรือศาล อันเกี่ยวกับข้อพิพาทในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนี้ คู่พิพาทรับรองว่าจะไม่เสนอผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเป็นพยานบุคคลในกระบวนการใดทั้งสิ้น	มาตรา 12 เว้นแต่ความตกลงของคู่พิพาท ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไม่พึงเป็นอนุญาโตตุลา - การในข้อพิพาทเดียวกันหรือข้อพิพาทอื่นที่เกิดขึ้นจากสัญญาเดียวกันหรือจากนิติสัมพันธ์เดียวกันหรือจากนิติกรรมหรือนิติสัมพันธ์อื่น	-	-
11. การสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ย มาตรา 15 ได้กำหนดจุดสิ้นสุดของกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไว้ ดังนี้ (a) โดยการลงลายมือชื่อของคู่พิพาทในสัญญาประนีประนอม ให้นับแต่วันทำสัญญาประนีประนอม หรือ	มาตรา 11 กระบวนการไกล่เกลี่ยสิ้นสุดโดย (a) โดยการยุติข้อพิพาทตามความตกลงของคู่พิพาท ให้นับแต่วันทำสัญญาประนีประนอมยอมความ	-	มาตรา 13 และมาตรา 14 ให้คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทพิจารณาความเหมาะสมของข้อพิพาทที่จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยพิจารณาจากลักษณะของคดีเมื่อมีความเห็นว่าคดีไม่มีความเหมาะสมหรือ

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
(b) โดยการประกาศเป็นหนังสือของผู้ไกล่เกลี่ยหลังจากได้ให้คำปรึกษาแก่คู่พิพาท และสามารถยุติข้อพิพาทลงในเวลาที่กำหนด ให้นับแต่วันที่ประกาศ หรือ (c) โดยการประกาศเป็นหนังสือของคู่พิพาทต่อผู้ไกล่เกลี่ยว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จ การไกล่เกลี่ยยุติลงในวันที่ประกาศ หรือ (d) โดยการประกาศเป็นหนังสือต่อคู่พิพาทอีกฝ่าย และผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท แจ้งว่ากระบวนการไกล่เกลี่ยสำเร็จลงแล้ว การไกล่เกลี่ยยุติลงในวันที่ประกาศ	(b) โดยการประกาศของผู้ไกล่เกลี่ยหลังจากให้คำปรึกษาแก่คู่พิพาทและสามารถยุติลงในเวลาที่กำหนด ให้นับแต่วันที่ประกาศ (c) โดยการประกาศของคู่พิพาทต่อผู้ไกล่เกลี่ยว่า กระบวนการไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จ การไกล่เกลี่ยยุติลงในวันที่ประกาศ (d) โดยการประกาศที่มีการนัดหมายของคู่พิพาทต่อฝ่ายอื่นๆ ที่มีใช้คู่พิพาท และ ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ถึงความสำเร็จในกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การไกล่เกลี่ยยุติลงในวันที่ประกาศ	-	มีความเห็นว่าคู่ความร้องขอให้มีการไกล่เกลี่ยอย่างไม่มีเหตุผล คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจจะสิ้นสุดคดีโดยปราศจากการเข้าร่วมในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ และในกรณีที่ไม่มีความเป็นไปได้ของการตกลงกันระหว่างคู่ความทั้งสองฝ่ายหรือข้อตกลงที่สรุปกันไว้เห็นว่าไม่เหมาะสม คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจจะสิ้นสุดคดีโดยพิจารณาว่าไม่ควร กำหนดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทขึ้น

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
12. การนำคดีสู่อนุญาโตตุลาการหรือศาล มาตรา 16 คู่พิพาทที่ยังไม่ได้เริ่มหรืออยู่ในระหว่างการดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรณีมีการดำเนินคดีในการอนุญาโตตุลาการ หรือในการดำเนินคดีของศาลอันเกี่ยวข้องกับข้อพิพาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เว้นแต่คู่กรณีได้เริ่มดำเนินการอนุญาโตตุลาการ หรือดำเนินคดีของศาลไว้แล้ว กระบวนการทั้งหลายล้วนจำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิ	มาตรา 13 เมื่อคู่พิพาทตกลงตามที่ไกล่เกลี่ยและยังมิได้เริ่มการรับรองในระหว่างช่วงเวลานั้นหรือพฤติกรรมนั้น ปรากฏว่ามีการอนุญาโตตุลาการหรือศาล เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทที่มีอยู่หรือข้อพิพาทที่จะมีขึ้นในอนาคตและการรับรองนั้นจะได้รับความยินยอมนอกจากขอบเขตความจำเป็นของคู่พิพาท ความเห็น การคุ้มครองสิทธิ การเริ่มกระบวนการอนุญาโตตุลาการหรือศาล ไม่จำเป็นต้องพิจารณาตามข้อตกลงของการไกล่เกลี่ย	-	-
13. ความตกลงระงับข้อพิพาท และการบังคับตามสัญญาประนีประนอม มาตรา 13 (1) เมื่อปรากฏต่อผู้ไกล่เกลี่ยว่ามีข้อตกลงเบื้องต้นที่คู่พิพาทสามารถยอมรับได้ให้ ผู้ไกล่เกลี่ยกำหนดข้อสัญญาในสัญญาประนี	มาตรา 14 หากคู่พิพาทตกลงทำสัญญาประนีประนอมเพื่อระงับข้อพิพาท สัญญาประนีประนอมยอมความนี้มีผลผูกพันและใช้บังคับได้	-	-

ข้อบังคับแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 1980	กฎหมายแม่แบบ UNCITRAL ค.ศ. 2002	Uniform Mediation Act หรือ UMA ของประเทศสหรัฐอเมริกา	Law for Conciliation of Civil Affairs ของประเทศญี่ปุ่น
ประนอม และเสนอต่อคู่พิพาทเพื่อให้คู่พิพาทปฏิบัติตาม หากคู่พิพาทปฏิบัติตามข้อสัญญานั้นแล้ว ให้ผู้ไกล่เกลี่ยกำหนดข้อสัญญาในสัญญาประนีประนอมอีกครั้งตามที่ผู้ไกล่เกลี่ยได้เห็นจากการปฏิบัติของคู่พิพาท (2) หากคู่พิพาทบรรลุข้อตกลงในการระงับข้อพิพาทให้ยุติการพิพาทและลงลายมือชื่อไว้ในสัญญาประนีประนอม กรณีเป็นความประสงค์ของคู่พิพาท ให้ผู้ไกล่เกลี่ยยุติหรือแนะนำให้ยุติการไกล่เกลี่ย (3) คู่พิพาทที่ลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมนั้น ข้อมเป็นอันระงับข้อพิพาทและจำต้องผูกพันตามสัญญา			